

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 12.5.2011
COM(2011) 260 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Изпълнение на плана за възстановяване на запасите от южен хек и норвежки омар

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Изпълнение на плана за възстановяване на запасите от южен хек и норвежки омар

РЕЗЮМЕ

Регламент (ЕО) № 2166/2005 на Съвета установява мерки за възстановяването на запасите от южен хек и норвежки омар в Кантабрийско море и Западния иберийски полуостров. Този план за възстановяване има за цел хвърлящата хайвер биомаса на хек да достигне над 35 000 тона в рамките на период от 10 години и да намали дължащата се на риболов смъртност до $F = 0,27$. Що се отнася до норвежкия омар, целта е запасите да бъдат възстановени до безопасни биологични граници в рамките на период от 10 години. Основните елементи на плана са годишно намаление на F с 10 % и ограничение на измененията в ТАС с 15 % между отделните години. През последните години се наблюдава увеличение на хвърлящата хайвер биомаса на хек, което се дължи главно на изключителни екологични и биологични фактори. По преценки на учените смъртността от риболов остава твърде висока, а определените нива на ТАС (общодопустим улов) са били надвишени, което предполага, че планът не е приложен ефективно.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Южният хек (*Merluccius merluccius*) е един от най-важните целеви видове за флотилиите, действащи по Атлантическото крайбрежие на Иберийския полуостров. Районът, в който е разпространен, обхваща Атлантическото крайбрежие на Иберийския полуостров, което съответства на участъци на ICES (Международния съвет за изследване на морето) — VIIIc и IXa. Уловът в исторически план е намалял от 30 000 тона в началото на 1970-те години до най-ниското равнище от 6700 тона през 2002 г., като след това се е увеличил до 16 000 тона през 2008 г. През 2003 г. ICES класифицира запаса като запас извън биологичните граници и препоръча приемането на план за възстановяване на биомасата. По тази причина през 2006 г. от Европейския съюз (ЕС) беше представен план за възстановяване на запаса. Регламент (ЕО) № 2166/2005 на Съвета за установяване на мерки за възстановяването на запасите от южен хек и норвежки омар (*Nephrops norvegicus*) в Карибско море и Западния иберийски полуостров и за изменение на Регламент (ЕО) № 850/98 относно опазването на риболовните ресурси посредством технически мерки за защита на младите екземпляри морски организми влезе в сила през януари 2006 г.

Горепосоченият план за възстановяване има за цел количеството на хвърлящата хайвер биомаса на хек да надвиши 35 000 тона в рамките на период от 10 години, а смъртността от риболов да спадне до $F^1 = 0,27$. Що се отнася до норвежкия омар, целта е запасите да бъдат възстановени до безопасни биологични граници в рамките на период от 10 години. Основните елементи на плана са годишно намаление на F от 10 %

¹ Смъртността от риболов (F) представлява процентът, с който запасът на животните намалява поради риболов. Това е приблизително процентът на годишно унищожаване.

и ограничение на измененията на ТАС между отделните години от 15 %, каквато е съответната научна препоръка на STECF (Научния, технически и икономически комитет по риболов) и ICES.

Дейността на корабите, които участват в риболова на южен хек и норвежки омар, подлежи на ограничения на риболовното усилие², установени в съответното приложение ПБ към годишните регламенти на Съвета за определяне на възможностите за риболов на някои рибни запаси. Съгласно тези разпоредби относно усилието дейността на корабите на ЕС с обща дължина, равна или по-голяма от 10 метра, носещи на борда си някое от регламентираните риболовни съоръжения (тралове, датски грибове и сходни риболовни съоръжения с размер на окото, равен на или по-голям от 32 mm, хрилни мрежи с размер на окото, равен на или по-голям от 60 mm, и дънни парагади), чиито вписвания показват общо разтоварено на сушата количество хек в размер на или над 5 тона и/или 2,5 тона норвежки омар или повече, е ограничена до максимален брой дни на престой в морето. Този максимален брой дни се коригира ежегодно в съотношение, отговарящо на годишната корекция на смъртността от риболов, която се изчислява от ICES и STECF като съответстваща на изпълнението на плана. От 2005 г. насам режимът на регулиране на усилието наложи намаление от 10 % на максималния брой риболовни дни от една година за следващата.

1.1. База на настоящия доклад

Настоящият доклад изпълнява изискванията, установени в член 16 от Регламент (ЕО) № 2166/2005 на Съвета, където е предвидено, че преди 17 януари 2010 г. Комисията следва да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад, излагащ заключенията относно прилагането на плана за възстановяване на засегнатите запаси и риболовен сектор, включително наличните социално-икономически данни, свързани с плана.

Настоящият доклад се основава главно на оценката, направена през октомври 2010 г. от подгрупа на STECF по отношение на целите и стратегиите в управлението (SGMOS 10-06) и приета на 35-то пленарно заседание на STECF, проведено през ноември 2010 г. Бяха взети предвид също така други елементи, като най-новата научна/техническа информация, предоставена от ICES и STECF, както и заключенията от изследване на управлението на режима на регулиране на усилието в държавите-членки на ЕС.

Оценката на плана за южен хек и норвежки омар, направена от STECF през октомври 2010 г., съответства на заключенията от редица научни форуми в тази връзка, а именно i) сравнителната оценка на ICES от февруари 2010 г., в която се валидира нова методика за определяне на биологичното състояние на запасите от южен хек; ii) срещата на STECF за определяне на обхвата от юни 2010 г., на която са посочени редица дейности като подготовка за оценяването на плана; iii) прегледа от STECF на режима на регулиране на усилието (през септември 2010 г.); и iv) работата на ICES по оценяването на правилата за контрол на улова през 2010 г.

² В участъци на ICES — VIIIc и IXa, с изключение на залива на Кадис.

Испания, Португалия и в доста по-малка степен Франция са трите държави-членки³, които се занимават с риболов на южен хек и норвежки омар в Кантабрийско море и Западния иберийски полуостров. При това положение данните, предоставени от Испания и Португалия, бяха от съществена важност, за да могат учените от STECF и ICES да стигнат до заключения и да формулират препоръки във връзка с различните извършвани оценки. Както през 2009 г., така и през 2010 г. Комисията поиска от съответните държави-членки подробна информация за улова, риболовното усилие и социално-икономически данни, които да се използват за научни цели. Данни със задоволително качество обаче бяха представени на Комисията и на STECF едва през втората половина на 2010 г.

2. БИОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ

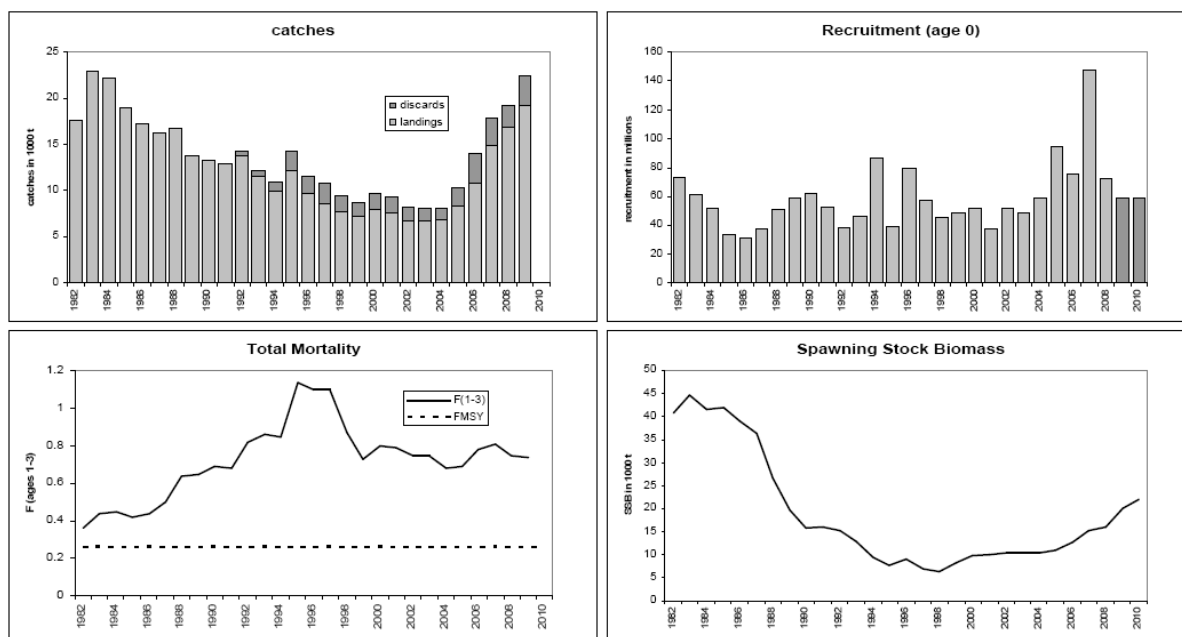
2.1. Южен хек

Европейският хек е най-големият хищник сред дънните видове в района на Североизточния Атлантически океан и се храни главно със северно путасу (*Micromesistius poutassou*), сафрид (*Trachurus* spp.) и различни представители на семейство селдови. Запасът на южен хек обхваща атлантическото крайбрежие на Иберийския полуостров, което отговаря на участъци VIIIc и IXa на ICES. Въпреки че атлантическият и средиземноморският южен хек обикновено се считат за отделни запаси, поради биологични разлики, в Североизточния Атлантически океан няма ясни доказателства за съществуването на различни популации на хек. Има вероятност за определена степен на трансфер между запасите на южен и северен хек.

Оценките на ICES на запаса на южен хек през 2010 г. показват, че очакваното според плана намаление на смъртността от риболов (F) не е постигнато и остава твърде високо, като понастоящем се оценява от ICES на около 0,74 (фигура 1). Хвърлящата хайвер биомаса (SSB) се е увеличила от 12,7 хиляди тона през 2006 г. на 21,5 хиляди тона през 2010 г., което се дължи главно на силен годишен клас (около 61 % над средната стойност на попълване на запаса през периода 1982—2010 г.), включен в запаса през 2007 г. (фигура 1).

Фигура 1 — Изменения в улова, разтоварването на сушата, попълването на запаса, смъртност от риболов и SSB за южен хек през периода 1982—2010 г.

³ Испания е с дял съответно 64 % и 41 % от ТАС на хек и на норвежки омар. Португалия е с дял съответно 30 % и 58 % от ТАС на хек и на норвежки омар. Франция е с дял съответно 6 % и 1 % от ТАС на хек и норвежки омар.

Източник: Препоръки на ICES от 2010 г., книга 7, точка 7.4.1.

Индексите на попълването на запаса от хек⁴ зависят както от екологични, така и с биологични фактори. С високи нива на попълване на запаса се характеризират преходните океанографски събития, а намаляващо попълване на запаса се наблюдава при извънредни ситуации. От биологична гледна точка една промяна в структурата на запаса води до компенсираща реакция на съотношението възраст/размер при достигане на полова зрялост, тъй като намаляването на големите риби може да е компенсирано с по-голямо попълване на запаса. При това положение фактът, че попълването на запаса е било добро въпреки много малката хвърляща хайвер биомаса, сам по себе си представлява компенсаторен ефект в резултат на продължителен период на прекомерен улов. Учените го считат за необичайно и неочаквано събитие.

Целите на плана са достигане на 35 000 тона хвърляща хайвер биомаса от този запас до 2015 г., което се равнява на предпазната биомаса, и смъртност от риболов $F = 0,27$ съгласно оценките на учените от 2004 г. Биологичните симулации обаче показват, че целта за F от 0,27 няма да бъде постигната до 2018 г., дори ако планът бъде изцяло изпълняван от 2011 г. нататък. Необходимо е по-рязко намаление на F и по-голямо ограничение на ТАС, за да се постигне целта за F до 2015 г. Целта на ЕС е до 2015 г. да се достигне максималният устойчив улов (MSY) за всеки запас, както е договорено на Световната среща на върха по устойчиво развитие, проведена през 2002 г. в Йоханесбург.

Според STECF, ако изпълнението на плана продължава да търпи неуспех, целта за F може да не бъде достигната, дори да бъде задействан преработен план и/или нов режим на регулиране на улова.

Що се отнася до целта за биомасата, понастоящем разбиранията на данните за запас и попълване на запас предполагат, че безопасните биологични граници може да се

⁴ Попълването на запаса е броят на нови риби, които се включват в използваемата част на запаса, което е резултат от растеж или мигриране на по-малки риби.

окажат на много по-ниско равнище, отколкото е пресметнато предварително. Поради неопределеността на използвания био-математически модел, равнищата на биомасата трябва да се разглеждат внимателно.

2.2. Норвежки омар

Норвежкия омар е заравящ се вид, който обитава мътното морско дъно на континенталния шелф и горната част на континенталния склон. Разпространението на норвежкия омар по-скоро се определя от вида на морското дъно и температурата на водата, отколкото от дълбочината. Този вид е разпространен във фрагментирана конфигурация, определена от учените като FU (функционални зони) — места, където средата е подходяща. Запасите на норвежки омар в тези отделни FU често са в различно биологично състояние, което налага различни мерки за управление.

При започване прилагането на плана запасите на норвежки омар в FU 25 и 31 в Кантабрийско море и FU 26—27 край Западния иберийски полуостров вече са били изчерпани и в последствие не са се подобрили. Препоръката на ICES за тези четири FU беше за нулев улов преди и през целия период на прилагане на плана за управление. Следователно уловът е оказал неблагоприятно въздействие върху състоянието на тези запаси.

Риболовното усилие в FU 28—29 и в FU 30 край югоизточната част на Иберийския полуостров и залива на Кадис е намалено главно поради промяната на целите от страна на флотилиите, които извършват улов на този вид (португалския флот за ракообразни и смесения флот на Кадис за улов на дънни видове), в резултат на по-голямото количество розова скарида (*Parapenaeus longirostris*), а не на намаляване на усилието, наложено от плана. По изчисления биомасата в FU 28—29 се е увеличила, въпреки че в FU 30 все още е на ниско равнище. За FU 28—29 докладваният над 400 тона улов в началото на плана се е понижил до около 120 тона през 2009 г. поради промяната на целевите видове за този флот.

3. ОПИСАНИЕ НА РИБОЛОВНАТА ДЕЙНОСТ

3.1. Южен хек

В Кантабрийско море и Западния иберийски полуостров хекът се лови при смесен риболов, основно от испански и португалски кораби (траулери, кораби с хрилни мрежи, кораби с парагади и флотилии, занимаващи се с традиционен риболов).

Испанският флот от траулери е силно еднороден и използва основно два вида риболовни съоръжения: трал, теглен от два кораба, и дънен трал. Процентът на хека, разтоварван на сушата от този флот, е доста малък, тъй като има и други важни целеви видове (напр. морски дявол (*Lophiidae*), мегрим (*Lepidorhombus* spp.), норвежки омар, северно путасу, сафрид и скумрия (*Scomber scombrus*). За разлика от него флотилиите, занимаващи се с традиционен риболов, са силно разнородни — използва се богато разнообразие от съоръжения като капани, големи и малки хрилни мрежи, парагади и т.н. В зависимост от използваните съоръжения цел на тези флотилии се явяват различни компоненти на запаса. За тези флотилии хекът е важен компонент от улова, което се дължи основно на относително високите цени, които може да бъдат достигнати за него на иберийските пазари.

Португалският флот улавя хек с тралове и чрез смесени традиционни риболовни дейности заедно с други рибни видове и ракообразни. Те включват сафрид, морски дявол, мегрим, скумрия, испанска скумрия (*Scomber japonicus*), северно путасу, червена скарида (*Aristeus antennatus*), розова скарида и норвежки омар. Флотът от траулери включва две отделни части — флот от траулери, който лови дънни риби (с размер на окото 70 mm) и флот от траулери, който лови ракообразни (с размер на окото 55 mm).

3.2. Норвежки омар

В Бискайския залив и Западните иберийски води норвежкият омар се лови при смесени риболовни дейности с дънен трал. Риболовът се извършва през цялата година, като най-големи са количествата, разтоварвани на сушата през пролетта и лятото. Норвежкият омар се лови заедно с хек, морски дявол, мегрим, сафрид, скумрия и северно путасу. Поради смесения характер на дънните риболовни дейности в този район, мерките за управление на пелагическите видове оказват влияние върху улова на норвежки омар.

В Югозападна и Южна Португалия (FU — функционални зони 28—29) риболовът на *Nephrops* (лангустини) представлява малък, но ценен прилов при риболовните дейности, насочени главно към дънните рибни видове. В FU 28—29 се извършва риболов на ракообразни в тралове, насочен предимно към дълбоководните ракообразни. Тези кораби имат разрешение за улов на норвежки омар с мрежи със затворен край с размер на окото 70 mm и с 55 mm за скариди. Тези два вида имат различна пазарна стойност. В зависимост от тяхното изобилие, усилието е насочено към единия или другия вид. Розовата скарида е основният целеви вид, докато норвежкият омар е алтернатива.

По преценка на ICES упражняваното усилие върху запасите на норвежки омар в FU 28—29 е намалено главно поради прехвърлянето на усилието към розовата скарида — другия целеви вид за флота, извършващ улов на ракообразни. Според ICES тази промяна е довела до намаляване на F за тези запаси от норвежки омар. Въпреки че е много малък, делът на норвежките омари в общото разтоварено на сушата количество е намалял с 44 % (от 0,23 % на 0,10 %) през периода 2006—2009 г.

4. РЕЖИМ НА РЕГУЛИРАНЕ НА РИБОЛОВНОТО УСИЛИЕ

Дейността на корабите, които извършват риболов на южен хек и норвежки омар, подлежи на ограничения на риболовното усилие, изразени в дни на престой в морето, определени в съответното приложение ПБ към годишните регламенти на Съвета за определяне на годишните възможности за риболов на определени рибни запаси, както е описано по-горе в точка 1.

Базата на риболовното усилие беше установена според вида риболовно съоръжение въз основа на дейността на флота през 2003 г. и се измерва в kW-дни на престой в морето. Тези номинални стойности⁵ за усилието са използвани за изчисляване на корекциите на усилието през годините.

4.1. Развитие на риболовното усилие и на нивата на смъртност от риболов

⁵ Номиналното риболовно усилие е потенциалното риболовно усилие на една риболовна единица, което се определя според кораба и вида на използваните риболовни съоръжения. То представлява функция от характеристиките на регистрираните кораби (в kW) и прекараното време в морето.

Тъй като хекът се лови при смесен риболов и за определени части от флота (напр. траулери) той може да представлява малък процент от техния общ улов, ограничаването на дейността на тези кораби може да не доведе до увеличаване до максимум на риболовния потенциал на флота. Въпреки това делът на хека от общото разтоварено на сушата количество се е увеличил с 46 % (от 7,5 % на 11 %) за периода 2006—2009 г., което вероятно се дължи на по-голямото изобилие на хек през последните няколко години.

В резултат на ограниченията на усилието, които са наложени от плана, общото номинално усилие показва слабо понижение през годините. Въпреки ограниченията на годишното номинално риболовно усилие с равни темпове от по 10 %, нивото на смъртност от риболов (F) на хека не е намаляло ефективно и остава твърде високо, на равнище, което понастоящем се изчислява от ICES на около 0,74, което е 2,7 пъти над целта (фигура 1).

От друга страна, има предположения, основаващи се на научни информации, че е възможно ТАС да е бил надвишен през няколко години от плана и нивата на изхвърления улов са високи. През 2009 г. по данни на ICES разтоварените на сушата количества са в размер на 19 200 тона, а уловът е 22 400 тона, което съответно е 2,4 и 2,8 пъти над ТАС в размер на 8104 тона. Тези изводи налагат провеждането на допълнително проучване както от страна на Европейската комисия, така и от страна на съответните държави-членки.

Горепосочената неочаквано висока смъртност от риболов на хека може да се обясни по следния начин:

- (1) Има признаци, че планът за възстановяване не е приложен ефективно. Научните данни предполагат значително надвишаване на ТАС. Възможно е това да се дължи отчасти на слабостите на националните системи за контрол. От 2006 г. насам Комисията е извършила редица инспекции както на испанската, така и на португалската система за контрол. Понастоящем Комисията разследва и извършва одит на испанската система за контрол.
- (2) Неефективно и/или неправилно управление на усилието на национално равнище. Например в съответствие с член 26, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 1224/2009 относно контрола *„Един ден присъствие в дадена зона е всеки непрекъснат период от 24 часа или част от него, по време на който риболовен кораб присъства в географската зона и не е в пристанище...“*. Това означава, че всяка част от деня следва да се счита за цял ден. През 2003 г. базите на риболовното усилие в kW-дни са били установени именно на тази основа. Тъй като новият регламент относно контрола влезе в сила съвсем скоро — през януари 2010 г. — правилата за третиране на частите от деня преди 2010 г. се считат за дискреционни.
- (3) Риболовно усилие е прехвърлено към кораби с по-големи нива на улов. Наблюдава се прехвърляне на усилие от активни към пасивни съоръжения. Прехвърляно е усилие в kW-дни на база 1:1; това обаче не е подходяща единица за измерване на усилието на пасивни съоръжения. За редица статични съоръжения, като дела на хрилните мрежи, въпреки

относително малкия им принос към общото усилие в kW-дни, с тези риболовни съоръжения се лови повече хек на единица усилие в сравнение, например, с дънния флот, от който е прехвърлено усилието. Големите разширения на постоянно хвърлени във водата мрежи водят до значителен и постоянен риболовен натиск. Когато усилието се прехвърля в рамките на един и същ вид риболовни съоръжения, например от тралове на тралове на базата на постоянно преустановяване на риболовната дейност, по-ефективните кораби, които остават във флота, компенсират усилието на по-малко ефективните кораби, които се бракуват.

- (4) В случаи, в които усилието (в kW-дни) е било прехвърлено от мрежови съоръжения на траулери в замяна на квота (в тонове хек), траулери с по-голям риболовен капацитет, които извършват улов главно на видове, различни от хек, получават по-голямо усилие, за да продължат да ловят други видове, като изхвърлят хека, докато мрежовите съоръжения получават по-големи квоти, за да продължат да ловят хек при по-ниски нива на усилието, изразено в kW-дни.
- (5) Високото равнище на изхвърлен улов, което се дължи или на: i) биологични причини (т.е. по-голямо изобилие на хека); ii) законодателни ограничения (т.е. квотни ограничения); iii) пазарно търсене (т.е. цени на хека); или на iv) използвани риболовни съоръжения и характеристики на корабите.
- (6) Усилието е намалено и приспособено от номинална гледна точка (kW-дни), без да се взема предвид действителното⁶ усилие, което зависи от характеристиките на корабите, риболовните съоръжения, технологичните подобрения и риболовната тактика. Това включва възможни промени в поведението на риболовния сектор, а именно насочване на корабите предимно към зони с изобилие на хек, когато се увеличават наличните количества хек, или по-голяма употреба на риболовни съоръжения, чрез които се лови повече хек.
- (7) Не всички кораби подлежат на ограничения на риболовното усилие. Корабите, които подлежат на ограничения на риболовното усилие (т.е. кораби с обща дължина, равна или по-голяма от 10 метра, носещи на борда си регламентирани риболовни съоръжения и извършващи улов на 5 тона или повече хек), отговарят за 71 % от общия улов на хек. При останалите кораби, които улавят 29 % от хека, ТАС може да увеличи тяхното усилие без никакво ограничение. От друга страна, освобождаването на кораби с обща дължина, по-малка от 10 метра, от режима на регулиране на усилието може да е допринесло за привлекателността за инвестиране в такива кораби и за увеличаването на техния брой и риболовен капацитет. Не са правени изчисления обаче

⁶ Действителното риболовно усилие е функция от параметрите, които характеризират риболовния кораб и неговата технология, като това включва не само мощността на двигателя, измерена в kW, но също така параметрите на корпуса, оборудването на палубата, електронното оборудване, управлението на кораба, обработката на улова, възрастта на кораба и на двигателя, риболовните съоръжения и риболовната дейност (включително риболовна тактика), за които се счита, че оказват най-голямо въздействие върху смъртността от риболова.

на размера на това изместване на усилиято към по-малки кораби. Първоначалното предложение на Комисията за ограничаване на дейността на кораби с обща дължина, по-малка от 10 метра, не беше подкрепено от Съвета.

- (8) Възможно несъответствие между официално регистрираната мощност на двигателя на корабите и тяхната реална и вероятно повишена мощност. Регистрацията на мощността на двигателя се базира на декларации на производителите и се проверява (но не непременно измерва) от организациите, които са отговорни за морската безопасност и сертифициране.
- (9) Първоначалната база на усилиято (в kW-дни), установена през 2003 г., е била изчислена въз основа на предишната дейност на кораба. Тъй като с течение на времето данните се подобряват, първоначалната база може да е била определена на нереалистично високо равнище. В този контекст ограниченията на усилиято през първите години на прилагане на плана е възможно да не са били ефикасни.

5. ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЕКОСИСТЕМАТА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ОТРАЖЕНИЯ НА ПЛАНА

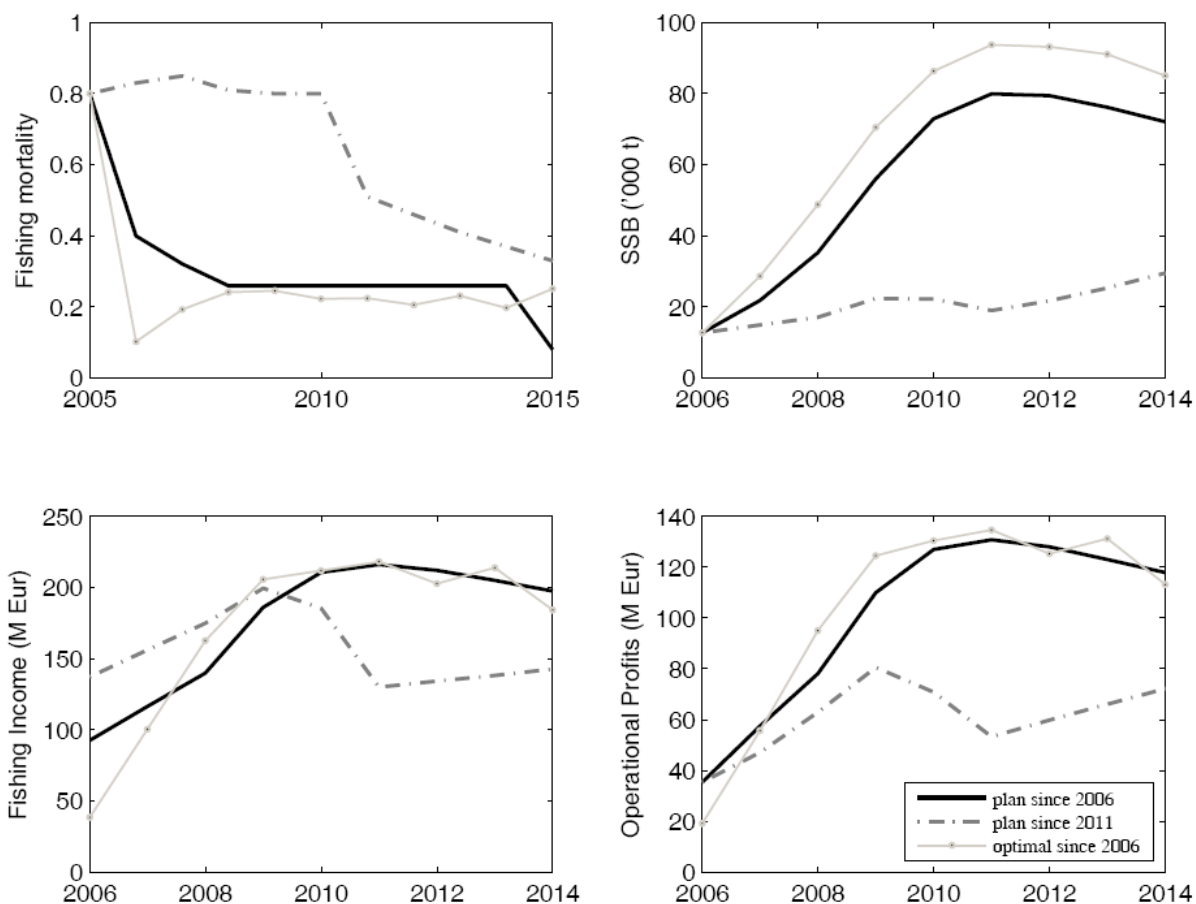
Учените преценяват, че поради неизпълнението му (както е описано по-горе), планът не е оказал никакво въздействие върху екосистемата.

5.1. Социално-икономически въздействия на плана

Учените от STECF са използвали официалните налични данни, получени чрез рамката за събиране на данни за рибните ресурси, за да изчислят издръжката на всеки флот, свързана с хека, както и на екипажа и горивото и променливите разходи като процент от общата стойност и като годишен дял от общото разтоварено на сушата количество хек.

Ако се допусне, че планът за възстановяване е бил коректно изпълняван от 2006 г. насам, в сравнение с настоящата ситуация, през 2010 г. смъртността от риболова би била по-ниска от целевата ($F = 0.27$), хвърлящата хайвер биомаса на запаса би била повече от 3 пъти по-висока и доходите от риболов и оперативните печалби също биха били по-високи (фигура 2). Това означава, че цялостното изпълнение на плана за възстановяване от 2006 г. насам би увеличило нетните настоящи печалби за целия период. Освен това, след 2011 г., общите нетни печалби за всички сегменти при всички случаи биха били по-високи, ако планът е бил изпълняван след 2006 г.

Фигура 2 — Сравнителни проекции между смъртността от риболов, хвърлящата хайвер биомаса на запаса (SSB), стойността на улова и оперативните печалби. Дебелата непрекъсната линия представлява случая на коректно изпълнение на плана от 2006 г.; прекъснатата линия представлява изпълнението на плана след 2011 г.; а непрекъснатата линия с точки представлява траекториите, свързани с F , което увеличава до максимум нетните настоящи печалби след 2006 г. (оптимално и драстично прилагане).

Източник: Доклад на SGMOS 10-06 на STECF относно „Оценка на многогодишния план за хек и норвежки омар в участъци VIIIc и IXa“, октомври 2010 г.

Четири години след влизането в сила на плана не са установени съществени промени в капацитета на флота⁷. Въпреки големите колебания в цените на хека и горивата, които са засегнали печалбите на флота, не е наблюдавано значително напускане на флота⁸.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Налице са признаци, че планът за южния хек и норвежкия омар не е ефективен, което се дължи главно на неуспеха на изпълнението му. Според ICES през 2010 г., четири години след началото на прилагането на плана през 2006 г., нивото на смъртността от риболов (F) за хека е почти три пъти по-високо от целта ($F_{max} = 0,27$). В този контекст ТАС за хека не е бил приложен напълно. Разтоварените на сушата количества през 2010 г., по преценка на учените от ICES, надвишават ТАС 2,2 пъти. Тъй като наблюдаваното през 2007 г. попълване на запаса беше необичайно голямо, това всъщност представлява една пропусната възможност за възстановяване на запаса на хек до устойчиво ниво в близко бъдеще. Ако възстановяването на запаса отново спадне до наблюдаваните преди това нива, ще бъде необходим по-продължителен преходен период или по-рязко намаление на улова, за да се постигне F_{msy} до 2015 г.

⁷ Риболовният „капацитет“ е максималният наличен капитал (или риболовна способност) за дадена риболовна дейност, който се използва напълно при максималната техническа ефективност през даден период от годината, даден ресурс и пазарни условия.

⁸ Като процент от общия брой кораби във флота.

Режимът на регулиране на улова не е успял да намали риболовния натиск върху двата запаса. Въпреки че номиналното риболовно усилие за регламентирани риболовни съоръжения е намаляло съгласно плана, действителното усилие се е увеличило, което се дължи главно на прехвърляне на усилие към риболовни съоръжения, с които се лови повече хек на единица усилие, и на значителния брой кораби, които не подлежат на ограничения на усилието. Усилието, което се упражнява върху запаса на норвежки омар, е било частично намалено, което по-скоро се дължи на изместване на усилието към риболов на скариди, а не на намаление на усилието, наложено от самия план.

Неприлагането на плана през периода 2006—2010 г. е намалило нетните настоящи печалби с 20 % в сравнение с варианта, при който планът би бил изцяло изпълнен от 2006 г. насам. С оглед на по-доброто разбиране на икономическите последици от плана, би било необходимо той да бъде анализиран в по-тясна връзка с контекста, особено като се вземат предвид другите видове, които се ловят от съответните флотове при същите или други риболовни дейности.

В контекста на възможното преработване на плана, предвидено⁹ за 2011 г., е необходимо да се намери решение на неуспеха понастоящем да се постигне целевото намаляване на смъртността от риболов. Освен проблемите с изпълнението, които спешно трябва да бъдат разрешени, режимът на регулиране на усилието също трябва да бъде подобрен. Целесъобразно е да бъде въведен режим на регулиране на усилието, при който се вземат предвид частите от флота, които се занимават с риболовната дейност, било то с активни или с пасивни риболовни съоръжения, и евентуално да се разшири обхватът на прилагане на режима на регулиране на усилието, като се включат в него заливът на Кадис и по-малките кораби. Необходимо е да се направи задълбочена оценка на практиките на изхвърляне на улов, за да се определи количествено тяхното въздействие върху смъртността от риболов. Въвеждането на сезонни забрани и забрани в реално време също би било ефективна мярка за контрол на риболовния натиск, по-специално в местата за хвърляне на хайвера. Управлението на запасите на норвежки омар чрез FU (функционална единица) би съответствало по-добре на мерките за опазване, които са необходими за всяка единица на запаса. Включването в плана на други видове, като морски дявол, би било целесъобразно, за да се сведе до минимум въздействието на този смесен риболов върху определени други запаси. Целта на плана може да бъде преразгледана в светлината на най-новите научни препоръки.

⁹ http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/123_mare_southern_hake_en.pdf.